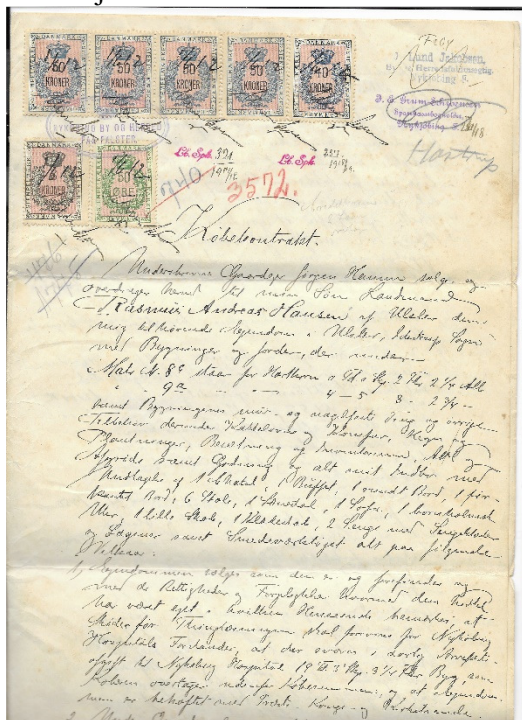

Søndertofte i Elkenøre – Rasmus Andreas Hansen født 1885

Baggrund for disse arkivalier er en aflevering til Idestrup Lokalhistoriske Arkiv i november 2022 fra efterkommere efter Rasmus Andreas Hansen og hustru Anna Sophie Jørgensen. Arkivalierne beskriver på en måde nogle af de forhold som eksisterede som gårdmand fra Rasmus overtager gården i Elkenøre i 1926 til han sælger den/overdrager den til sønnerne i 1951/1954

Gårdejer Rasmus Andreas Hansen

Født i Systofte 25. februar 1885 som søn af Jørgen Hansen og hustru Petra Dorthea Hansen
Smed Jørgen Hansen køber i 1892 en gård i Ulslev (matr. 8c) af Mads Jensen og hustru Ane Kirstine Rasmussen – Rasmus køber i 1912 denne gård af sin fader (se købsbevis). Rasmus sælger gården i 1926 hvor han overtager Søndertoft i Elkenøre

Søndertoft var oprindeligt placeret i Elkenøre by men brændte 18.8. 1950 og blev så genopbygget på nuværende placering

Rasmus Andreas Hansen overdrager Søndertoft til sin yngste søn Kaj i 1951 – Kaj dør 7.11.1953 og broderen Erling Hansen køber så Søndertoft i 1954

I 1981 sælger Erling Hansen Søndertoft til Helge Hansen fra Væggerløse

Købekontrakt 1912 – Rasmus Andreas Hansen køber gården af sin far Jørgen Hansen – matrikel 8c og 9a i Ulslev – Købesum er kr 32.215 – sælges igen 1926 hvor Rasmus overtager Søndertoft

"Danske Gaarde", der udkom i perioden 1906-18 i 3 samlinger. 3. bind: Svendborg, Odense og Maribo amter - **Jørgen Carl Barfod Dornonville de la Cour**

Søndertoftegaard, Idestrup Sogn. Postforb. og St.: Sdr. Ørslev, hvortil c. 1 Km. Tlf. 21 over Idestrup Central. Gaarden ligger ca 8 Km. fra Nykøbing.

Nuværende Ejer: Anders Christensen, som overtog Gaarden 1. Febr. 1910, er født i Horslunde paa Lolland 31. Oktbr. 1849. Matr.Nr. 9 m.fl. af Elkenøre.

Hartkorn 8 Tdr. 3 Skpr. 3 Fdkr. K Alb. Ejendomsskyld 42,000 Kr. Brandassurance for Hovedbygning og Avlsbygning 19,500 Kr. Gaardens samlede Areal 76 Tdr. Ld., deraf Ager 72, Eng 3, Have og Gårdsplads 1. Af Agermarken drives 52 Tdr. Ld. i en 7 Marksdrift: Havre, Roer. Hvede, Byg, Roer, Blandsæd og 1 års Græs; og 20 Tdr. Ld. i en 6 Marksdrift med Rug efter Halvbrak. Jordens Bonitet er dels lermuldet, dels letmuldet.

Der holdes 14 Køer, 16 Stkr. Ungkvæg og Kalve og 1 Tyr af rød dansk Race, 6 Heste, 3 Plage og Føl samt 6 Faar. Sidste Aar solgtes c. 30 Fedesvin.

Søndertoftegaard har tidligere hørt under Nykøbing Hospital. Den nuværende Ejer har købt af Peder Pedersen, der havde købt af Rasmus Nielsen. — Gaarden ligger i Elkenøre By og er opført i 1850erne i Bindingsværk med Stråtage

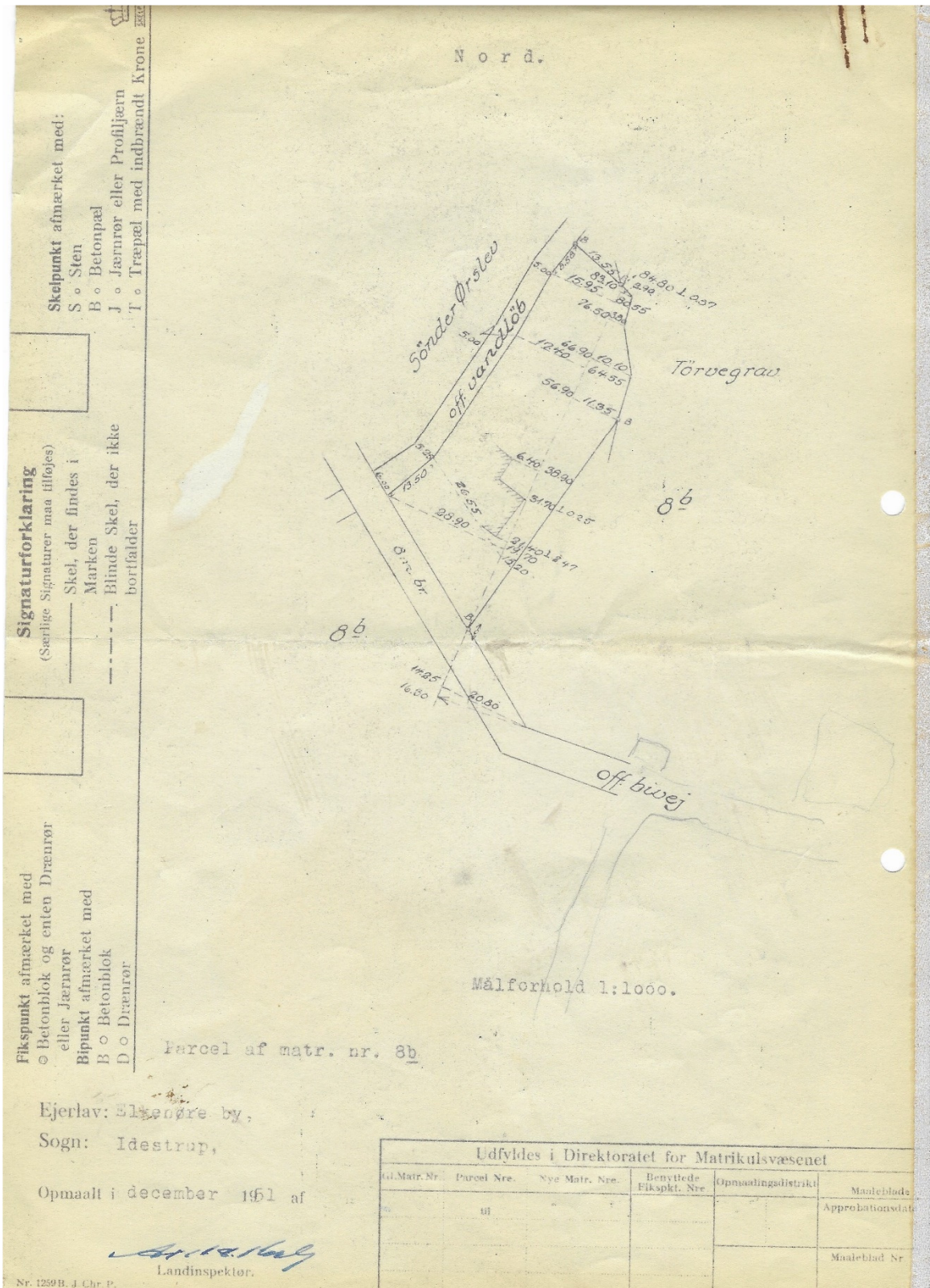
Ved folketælling 5. november 1930 er personer i husstanden følgende:

Rasmus Hansen	f. 25.02.1885 i Systofte	Husfader og gårdejer
Anna Sofie Hansen	f. 18.06.1888 i Højelse	Husmoder
Arne Hansen	f. 30.05.1917 i Idestrup	Barn
Erling Hansen	f. 08.10.1918 i Idestrup	Barn
Kaj Hansen	f. 21.03.1921 i Idestrup	Barn
Karl Mogensen	f. 15.02.1908 i Horbelev	Tyende
Niels Keller	f. 06.06.1909 i Hygum-Hove	Tyende
Sigrid Olsen	f. 10.05.1910 i Idestrup	Tyende

Ved folketælling 5. november 1940 er familien den samme – dog benævnes sønnen Arne som bibliotekar og går på statens bibliotekarskole i København, Erling er på garderhusarskolen i Næstved og Kaj er karl på gården.

Endvidere er på gården Kjeld Hansen f. 3.6.1926 i Nr. Ørslev som karl og Karen Hansen f. 3.12.1923 i Nysted landsogn som husassistent

Matrikelkort over Søndertoft - matrikel 8b - Søndertoft

Skeipunkt afmærket med:
 S. Sten
 B. Betonpæl
 J. Jærnrør eller Profiljærn
 T. Trepæl med indbrændt Krone

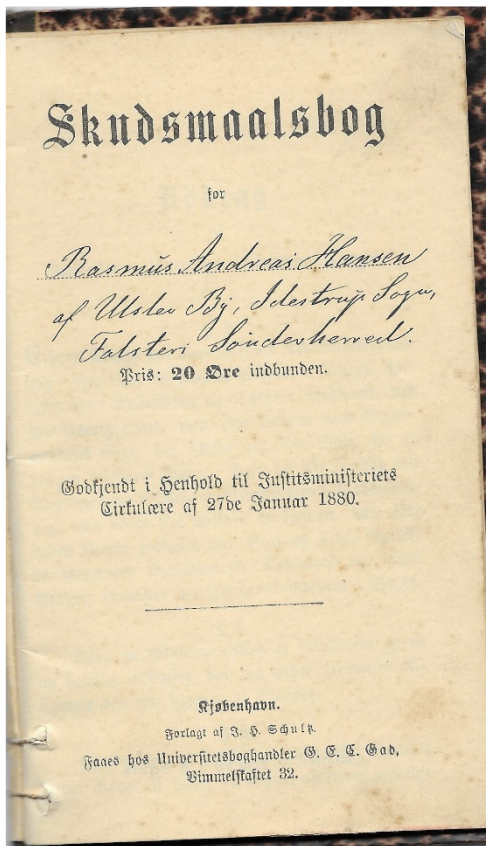
Signaturforklaring
 (Særlige Signaturer maa tilføjes)
 — Skel, der findes i Marken
 - - - - - Blinde Skel, der ikke bortfalder

Fikspunkt afmærket med
 o Betonblok og enten Dreerør eller Jærnrør
 Bipunkt afmærket med
 B. Betonblok
 D. Dreerør

Udfyldes i Direktoratet for Matrikulsvesenet

Gl. Matr. Nr.	Parcel Nre.	Nye Matr. Nre.	Benyttede Fikspkt. Nre.	Opmaalingsdistrikt	Maaletblade Approbationsstat.
	8b				
					Maaletblad Nr.

Skudsmålsbog for Rasmus Andreas Hansen

I 1867 blev det forbudt for husbonden at skrive andet end tjenestetidens varighed i skudsmålsbogen. Ordningen med skudsmålsbøger blev ophævet i 1921. Samtidig blev husbondens revselsesret ophævet.
Kilde: wikipedia.dk

Med Forordning om Skudsmålbøgers Indførelse for Tjenestetyender af 5. september 1832 blev det bestemt, at alle tjenestefolk skulle have en skudsmålsbog. Det var en lille fortrykt bog, hvori mange forskellige attester kunne indføres.

Første indførelse var ofte konfirmationsattesten. Derefter kunne der komme vaccinationsattester, påtegning ved flytning til et andet sogn og vidnesbyrd fra præsten.

Ved flytning fra et sogn til et andet skulle skudsmålsbogen forelægges for sognepræsten i begge sogne. Han påtegnede den og førte flytningen ind i kirkebogen i til- og afgangslisterne. Efter 1873 overgik denne funktion til sognefogeden hhv. byfogeden, der førte flytningen ind i tyendeprotokollen.

Loven krævede, at alle der søgte arbejde udenfor deres fødesogn, skulle have en skudsmålsbog. En person, der mistede sin skudsmålsbog, kunne derfor straffes for det. Under en ansættelse blev skudsmålsbogen opbevaret af husbonden. Dermed var det umuligt for den ansatte at forlade pladsen i utide.

Rasmus Andreas Hansen,
Søn af Gaardeier Jørgen
Hansen og Hustru: Petra
Dorothea Hansen i Ulslev,
er født i Sjøtofte 25^{de}
Februar 1855 og døbt i Sjøtofte
Kirke 2de April 1855.
Efter at være udskrævet
af Ulslev Skole blev han
konfirmeret af mig i
Idestrup Kirke 1ste Søndag
efter Påske - 9de April -
1879.
Idestrup Præstegaard
den 16de April 1879.
S. S. Hansen
Sognepræst.

Meldt Afgang fra Sidsstrup
til Sjæstoft Sogn den 30-4-99.
P. J. Simonsen

276 Tilgang til Sjæstoft
den 3/5-1899
Lars Pedersen

Rasmus Andreas Hansen
har tjent mig fra første
Maj 1899 til første Maj 1900
J. P. Petersen Møller

331 Meldt Afgang fra Sjæstoft
Sogn til Sidsstrup Sogn d. 1/5 1900.

N. Petersen

181 Meldt Tilgang til Sidsstrup
Sogn den 2-5-1900.

J. Janssen

Rasmus Hansen har tjent
mig fra 1de Novbr. 1901 til
1de Novbr. 1903

Dr. Jerslev den 1de Novbr. 1903

Ludvig Janssen
Afgang fra Sidsstrup Sogn
til Sjælland Sidsstrup 20-4-04
Hans Nielsen

Tilførsel Sidsstrup Sogn
den 2. Maj 1904. Nr. 554.
Hans Christensen
Sognd.

Afgang fra Sidsstrup
Sogn til Falster den
30 Oktober 1904.
Hans Christensen

Rasmus Hansen
har tjent mig fra
1de Maj 1904 til Sags-
Sidsstrupgaard 1/4
Novbr 1904

J. Janssen Euker

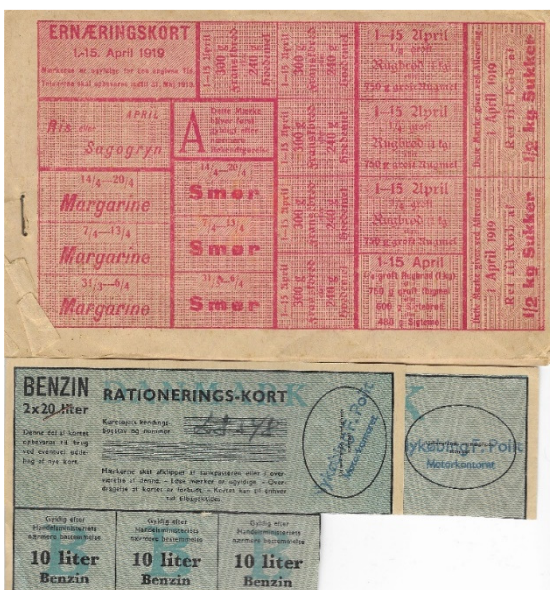
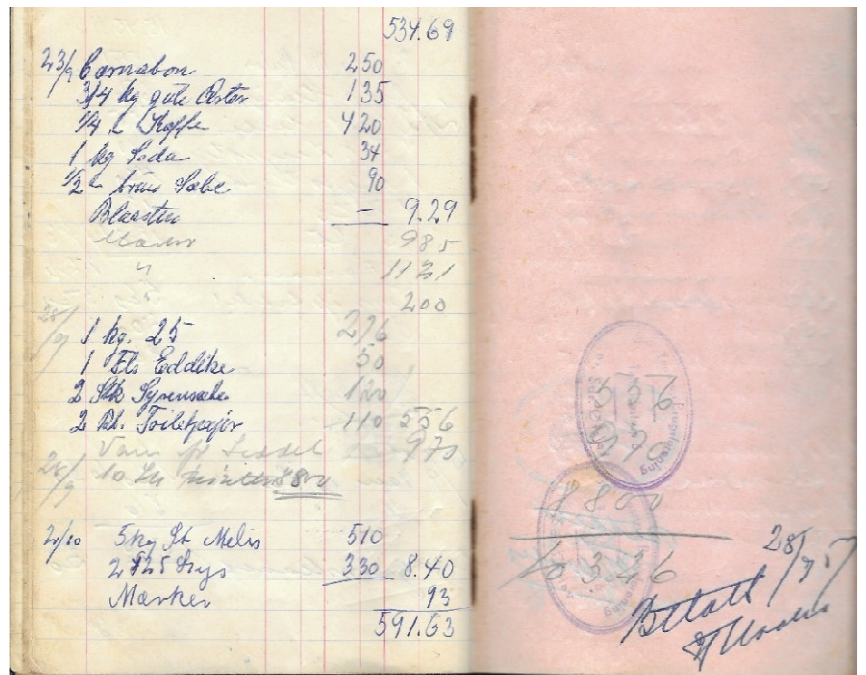
L. J.
Tilgang til Sidsstrup Sogn
13-11-1904
Hans Nielsen

En kontrabog er en bog hvori det noteres hvad en kunde køber (på kredit) i en forretning, og som ofte opbevares af kunden til kontrol af den handlendes tilsvarende opgørelse i en hovedbog – som regel blev kontrabogen opgjort en gang om måneden hvor kunden betalte til forretningen – her Sdr. Taastrup Brugsforening (flere kontrabøger tilhørende Rasmus Andreas Hansen er opbevaret i arkivet)

Kontrabog fra Sdr. Taastrup Brugsforening
Tlf. Idestrup 6
Pr. Sdr. Ørslev

Herr, gd, Rs. Hansen i Elkenøre

Når folk handlede i den lokale brugsforening blev der skrevet på bog – og derefter betalt en gang pr. måned

Rationeringsmærker (Disse kunne anvendes i perioden 1.-15. april 1919)

Et rationeringsmærke er en kupon der fx under 1. og 2. verdenskrig gav indehaveren ret til at købe en rationeret vare, som smør, sukker eller brændsel i begrænset mængde. Formålet med rationering var, at Danmark ikke så hurtigt løb tør for mad og udenlandske varer. Men derudover skulle den medvirke til, at varerne blev fordelt ligeligt i befolkningen. Staten forsøgte at tilpasse rationerne til befolkningens behov. Dvs. at de, som udførte hårdt arbejde, kunne få flere rationeringsmærker til madvarer. Småbørnsfamilier kunne få flere mærker til mælk og sæbe. Imidlertid havde fattige danskere særligt i de første besættelsesår ikke penge til at købe varer for alle deres rationeringsmærker. Mange solgte deres overskydende mærker på det sorte marked, sortbørsen, selv om det var forbudt.

Rasmus Andreas Hansen er død 3.1.1968 som forhenværende gårdmand i Elkenøre

Rasmus Hansen, Elkenøre

Fhv. gaardejer Rasmus Hansen, Elkenøre, er i gaar død, 82 aar.

Budskabet om Rasmus Hansens død kom uventet for alle. Han var sammen med sin hustru paa familiebesøg i julen, og var kørende i den gamle Ford, der har været ægteparrets trofaste befordringsmiddel gennem mange aar, og især de fleste søndage til Idestrup kirke.

Den 6. juli 1966 fejrede ægteparret guldbryllup. Rasmus Hansen var en kendt og afholdt mand paa egnen, stille af væsen og med meget livsmod. Han var født i Systofte, købte i 1912 en gaard i Ulslev og blev kort efter gift. I 1925 købte han gaarden Søndertofte i Elkenøre, som ægteparret drev med stor dygtighed indtil 1950, hvor de overdrog den til sønnen, gaardejer Erling Hansen, og flyttede ind i et hus i nærheden.

Rasmus Hansen var i tyverne medlem af Idestrup sogneraad, valgt af Venstre, ligesom han i mange aar var i bestyrelsen for Idestrup Husflidsforening.

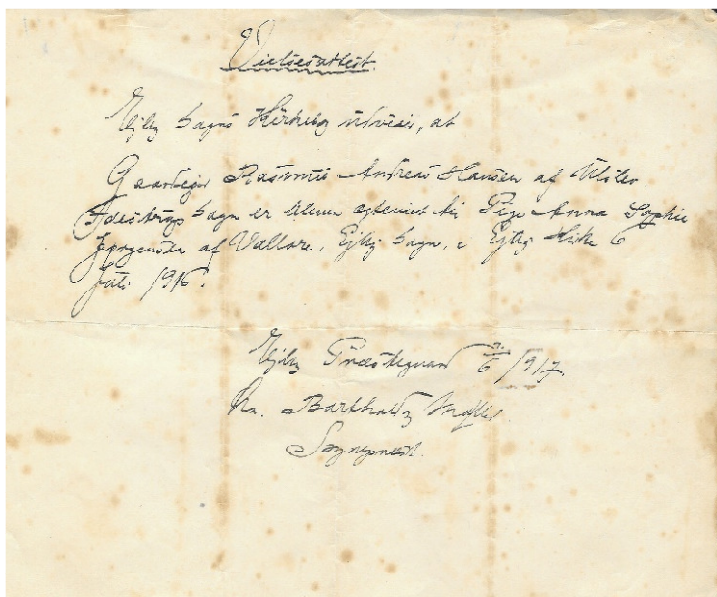
Rasmus Hansen efterlader foruden sin hustru, sønnen paa hjemgaarden, samt en søn i København. Begravelsen finder sted lørdag eftermiddag fra Idestrup kirke.

FØRERBEVIS		PERMIS DE CONDUIRE	
1. Efternavn	Hansen		
2. Fornavn	Rasmus Andreas		
3. Fødselsdato og -sted	25/2 1885 i Systofte		
4. Bopæl	Elkenøre pr. Sdr. Ørslev		
5. Udstedt af	Motorkontoret i Nyk. F.		
6. Udstedt den	21/10 1964		
7. Gyldigt indtil	21/10 1966		
Nummer	211979		
Nykøbing F. Pol. Embeds stempel			
P 500		O. Andersen /IS. Udstederens underskrift	

† † †
Min kære mand, vor gode far,
arfar og svigerfar, forhenv. gdr.,
Rasmus Hansen,
er død fra os.
Elkenøre, den 3. januar 1968.
Anus Hansen
Begravelsen foregaar fra Idestrup kirke lørdag den 6. januar kl. 13.30.
† † †

Rasmus Andreas Hansen er viet 6.7.1917 i Ejby på Sjælland

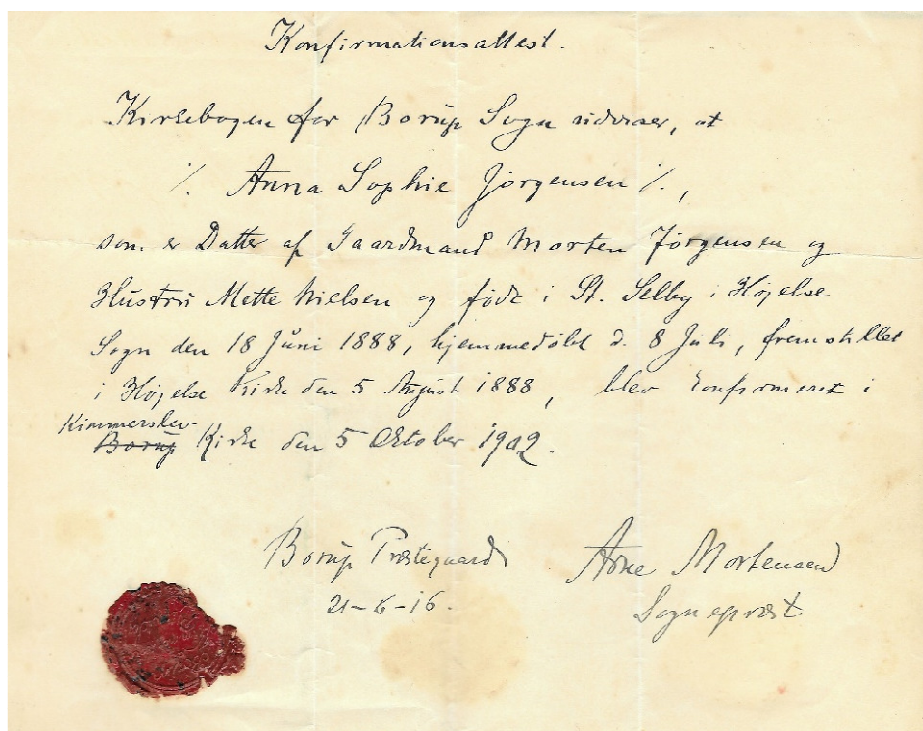

Ejby kopi kirkebog udviser, at Gårdejer Rasmus Andreas Hansen af Ulslev, Idestrup sogn er blevet ægteviet til pige Anna Sophie Jørgensen af Valløse, Ejby sogne i Ejby kirke 6. juli 1916

Ejby Præstegård 2.6.1917
Barthold Møller
Sognepræst

Anna Sophie Jørgensen
Født 18.8.1888 i Store Salby,
Højelse sogn – datter af
gårdbestyrer Morten Jørgensen

Konfirmeret 5.10.1902 –
Kimmerslev kirke
Anna Sophie er datter af
gårdmand Morten Jørgensen og
hustru Mette Nielsen og født i St.
Salby, Højelse sogn

Børn:
Arne
Erling

30.05.1917 – bibliotekar, senere pressesekretær for Cirkus Morena – København
08.10.1918 – viet 9.5.1952 i Idestrup til Agnes Lund Dyhr. Sønner Flemming og Finn Dyhr
Hansen f. 21.8.1952 (han er vognmand og bor Gartnergade 11 i Nyk F), Kirsten Susanne
16.12.1953 og Niels Erik 28.2.1955,
Kaj 21.03.1921, død 7.11.1953 på kommuneskolen i København. Begravet i Idestrup
12.11.1953 – Viet i Strøby 18.11.1950 til Kristine Pedersen. Datter Lissi 17.5.1951 og søn
Jørgen 28.7.1952

NYT OM NAVNE

Den gode madmor på Søndertoftte runder de 90

Fru Anna Hansen, Elkenøre, kan på søndag fejre den runde dag

Fru Anna Hansen, Elkenøre fylder på søndag den 18. juni 90 år.

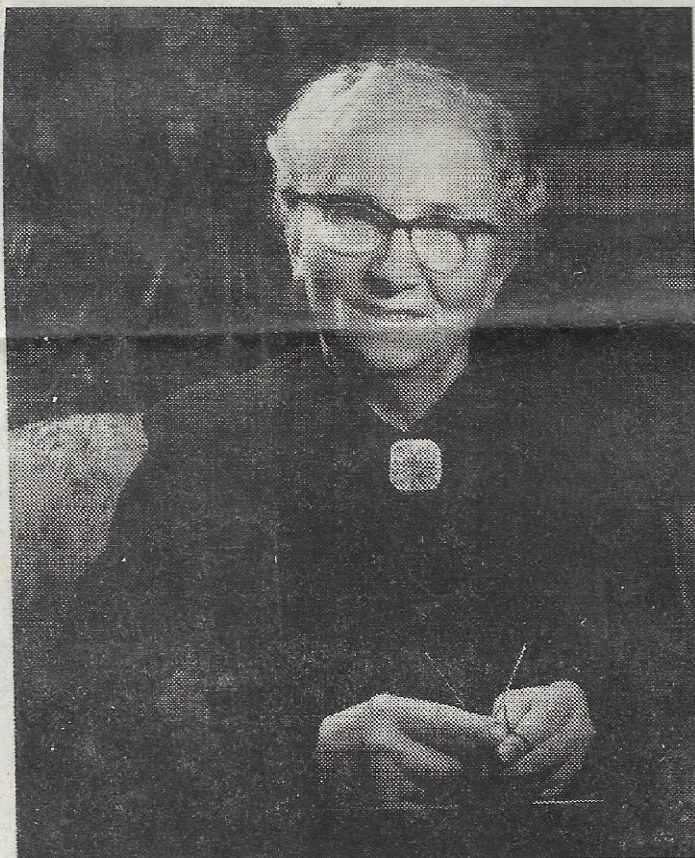
Anna Hansen, der trådte sine barnesko på Borup-egnen i Midt-sjælland, blev Falstring i 1916 gennem sit ægteskab med gård-ejer Rasmus Hansen, som hun havde lært at kende medens han som korporal i Næstved-dragonerne lå indkvarteret på hendes fars gård.

De første år af deres ægteskab var adressen Lindehøj i Ulslev, men i midten af tyverne overtog ægteparret den noget større gård Søndertoftte i Elkenøre, der blev deres hjem i omkring 25 år – blandt andet under de strenge kriseår i trediverne, hvor pattegrise blev indkøbt for 32 kroner og efter at de havde sat nogle tønder korn til livs blev solgt til slagteriet for 28 kroner.

Trods disse økonomisk strenge år var der næppe nogen der opnåede at se Anna Hansen i dårligt humør og hun evnede, trods de hårde tider, både at holde humøret oppe hos sig selv og sin mand og formåede, selvom pengene der – som overalt i tredivernes landbrugsbedrifter – var meget små, at skabe et virkeligt hjem ikke blot for sine egne, for familien og for gårdens folk, men også for den store vennekreds, der altid følte sig veltilpas på Søndertoftte, og hun havde altid noget at anvise til den, som hun syntes havde endnu mindre.

Og trods den tids ret betydelige folkehold, der gav Anna Hansen nok at se til, var hun – der næppe selv har haft en sygdom – aldrig bange for at give en hjælpende hånd til dem, som hun syntes havde hjælp behov.

Søndertoftte var blandt karleviden om berømt som et første-klasses madsted – noget der dengang betød meget, når der skulle søges folk.

Anna Hansen er stadigvæk aktiv, både ved strikketøjet og i hus og have, men har dog det sidste par måneder haft støtte af en hjemmehjælp et par gange om ugen.

Efter at det gamle Søndertoftte var brændt efter et lynnedslag i 1950 overlod Anna og Rasmus Hansen gården til deres yngste søn, Kaj og efter hans alt for tidlige død få år senere blev den overdraget af den næstældste søn, Erling, der stadig ejer den.

Anna og Rasmus Hansen flyttede derefter til et nybygget hus på en lod, der var blevet tilovers efter krigstidens tørvegravning, hvor de fik lov til at tilbringe næsten 20 år sammen inden Ras-

mus Hansen døde i 1968.

Anna Hansen bor stadig i huset og klarer fortsat – de sidste par måneder dog med en hjemmehjælp et par gange om ugen – både huset og haven selv, og er stadig levende interesseret i alt og er meget ofte en livlig deltager i sognets pensionistsammenkomster og pensionistudflugter og forsømmer også aldrig gudstjenesten i Idestrup kirke på de søndage, hvor kirkebilten kører.